БУЛГАН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БУЛГАН АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2016

СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЛИЙГ ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ХҮНД СУРТАЛ АВИЛГА ҮГҮЙ НЭЭЛТТЭЙ ХҮРГЭНЭ

ГАРЧИГ

Аргачлалын тайлбар.....2

Товч танилцуулга.....6

Үндсэн үзүүлэлтүүд..... 15

I. 1 Хүн ам.....16

I. 2 Хөдөлмөр.....17

I. 2 Нийгмийн даатгал.....18

I. 3 Эрүүл мэнд 18

I. 4 Гэмт хэрэг 19

II.2 Үнэ.....21

II.4 Аж үйлдвэр.....23

II.8 Хөдөө аж ахуй.....24

Аргачлалын тайлбар

Хөдөлмөр

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхитэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн төв бирж, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.

Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал нь иргэн болон төр, аж ахуйн нэгж байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, даатгуулах, өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, өвчлөх, ажилгүй болоход өөрт нь, тэрчлэн даатгуулагч нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр өгөх агуулга бүхий нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм. Тэтгэврийн, тэтгэмжийн, эрүүл мэндийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалан өвчний, ажилгүйдлийн даатгал гэсэн төрлөөс нийгмийн даатгал бүрдэнэ.

Нийгмийн даатгалын сан нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ.

Нийгмийн даатгалын тухай хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг даатгуулагчаар тооцно.

Тэтгэвэр нь даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөгжлийн бэрхшээлтэй болоход хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, нас барахад нь түүний гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүд (хүүхэд 16 нас, сургуульд суралцаж байгаа бол 19 нас хүртэл)-ийн нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Тэтгэмж нь хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай хүнд хуульд заасан тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж олгох, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

Эрүүл мэнд

Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байвал хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүйгээр амьд төрөлтөд тооцно.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг тодорхойлохдоо тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулна.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох хүүхдийн эндэгдлийг тооцохдоо тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд хуваана.

Эндсэн эхийн тоонд жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэн эхийг хамааруулна.

Халдварт өвчний өвчлөлийн 10000 хүнд ногдох түвшинг тооцохдоо тайлант хугацаанд амбулаторийн үзлэгээр шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиодлын тоог тухайн хугацааны хүн амын тоонд харьцуулна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Гамшиг гэж аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг хэлнэ.

Аюулт үзэгдэл гэж хүчтэй цасан болон шроон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг хамруулан ойлгоно. Техникийн холбогдолтой осол гэж үйлдвэрлэл, технологийн горим зөрчигдсөнөөс тоног төхөөрөмж, барилга, байгууламж, шугам, сүлжээ эвдрэх, тээврийн хэрэгсэл осолдох, сүйрэх, цацраг идэвхт болон химийн хорт бодис алдагдах зэргийг хамруулан ойлгоно.

Гэмт хэрэг

Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан, нийгэмд аюултай, гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ.

Гэмт хэргийн нийгмийн шинж чанар, аюулын хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна.

Гэмт хэргийн тоог Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн төрлөөр нэгтгэн гаргаж байна.

Тухайлбал:

-Хүний ам бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
-Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн эсрэг гэмт хэрэг
-Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг
-Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
-Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
-Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
-Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг
-Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг
-Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг
-Бусад гэмт хэрэг

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог тодорхойлохдоо нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын дундаж тоонд харьцуулна.

Дор дурьдсан этгээдэд хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч эрүүгийн хэрэг үүсгэж, үндэслэл бүхий тогтоол гаргасан бол сэжигтнээр тооцно. Үүнд:

-Уг этгээдийг гэмт хэрэг үйлдэж байх үед буюу үйлдэл дор нь барьсан

-Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийг хохирогч буюу харсан хүн шууд заасан

-Уг этгээдийн бие, хувцас, эд зүйл, орон байранд гэмт хэргийн ул мөр тодорхой илэрч олдсон

-Уг этгээд хэргээ илчлэн ирсэн

-Гэмт хэрэгт сэрдэгдэх үндэслэл бүхий бусад баримт байгаа бол

Хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч тогтоол үйлдэж, ял сонсгосон этгээдийг яллагдагчаар тооцно.

Төрийн санхүү

Орон нутгийн төсвийн суурь орлого гэж тухайн шатны төсөвт орох татварыг доод хувь хэмжээгээр тооцсон орлого болон татварын бус орлогын нийлбэрийг хэлнэ.

Орон нутгийн суурь зарлага гэж сум, аймаг, нийслэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй холбогдох урсгал болон хөрөнгийн зарлага, нийгмийн асрамж, халамжийн үйлчилгээ, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлыг хэлнэ.

Төсвийн тэнцэл гэж тухайн төсвийн жил, улирлын нийт орлого, зарлагын зөрүүг хэлнэ.

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж зарцуулах төсөв нь орон нутгийн төсөв байна.

Татварын орлогод орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж, өмчийн татвар, дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар, гадаад худалдааны татварын орлого болон бусад татвар орно.

Төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжийн төрийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг, хүү, торгуулийн орлого, түрээсийн орлого, төсөвт газрын өөрийн орлого болон татварын бус бусад орлогоос татварын бус орлого бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагыг урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, цэвэр зээл гэж ангилна.

Бараа, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс урсгал зардал бүрдэнэ.

Үнэ

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ) нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн

өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглана.

Хэрэглээний сагс нь дундаж зарлагатай өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хэрэглээний үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тооцоход бараа, үйлчилгээний тоо хэмжээ, төрөл, чанар зэргийг тогтмолоор авч үздэг.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний жин гэж өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийн жин юм.

ХҮИ-ийн тооцоонд Ласпейресийн үнийн индексийн томьёог ашиглаж болно.

$$I_p^L = \frac{\sum_{i=1}^{n} p_{it} * q_{io}}{\sum_{i=1}^{n} p_{io} * q_{io}}$$

I_p^L - t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс

t - тайлан үе

o - суурь үе

p_{it} - ‘i’ барааны тайлант үеийн үнэ,

p_{io} - ‘i’ барааны суурь үеийн үнэ,

q_{io} - ‘i’ барааны суурь үеийн худалдан авсан тоо, хэмжээ,

$\sum$ - нийлбэрийн тэмдэг

Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар нь ангилахдаа НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд үндэслэсэн үндэсний ангиллыг мөрдөж байна.

Ерөнхий тэмдэглэл

I.Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв (I,II,III,IV,V….гэх мэт)

Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-X зэргээр илэрхийлэв.

II. Дараах тэмгдэглэлийг ашиглав:

... мэдээлэл байхгүй

0.0 маш бага тоо

\- гүйцэтгэл байхгүй

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

I.Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Хүн ам

2016 оны жилийн эцсийн урдчилсан дүнгээр Булган аймгийн хүн ам 61149 болсон нь өмнөх оноос 1135 хүн буюу 1.9 хувиар өссөн байна. Үүнээс эрэгтэйчүүдийн тоо 31077 болж өмнөх оны мөн үеэс 565 буюу 1.9 хувиар, эмэгтэйчүүдийн тоо 570 буюу 1.9 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг I.1.1

Хүн ам

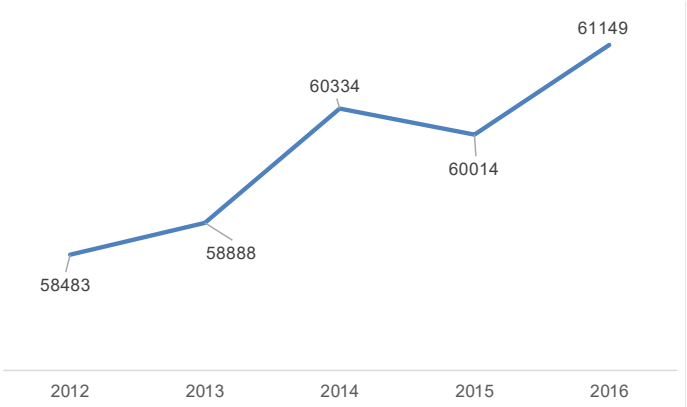

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар иргэний бүртгэлд шинээр төрсөн 1275 хүүхэд, нас барсан 405 хүний бүртгэлийг бүртгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шинэ төрсөн хүүхэд 7.7 хувиар буурч, нас баралт 14.1 хувиар өсчээ.

Зураг I.1.2

Бүртгэгдсэн төрөлт, нас баралт

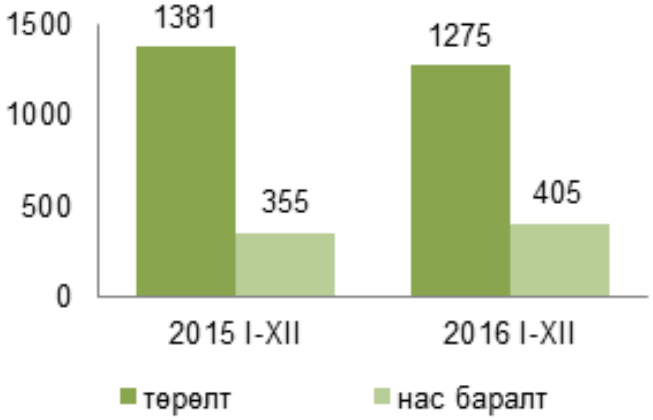

Жилийн эцсийн байдлаар 1321 хүн шилжин ирж, 1662 хүн шилжин явсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шилжин ирсэн хүн 249 буюу 23.2 хувиар өссөн бол, шилжин явсан хүн 138 буюу 7.6 хувиар буурсан байна.

Зураг I.1.3

Шилжих хөдөлгөөн

I.2 Бүртгэлтэй, ажилгүй иргэн

Аймгийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгүүлсэн ажил хайгч иргэд 2016 оны жилийн эцэст 1456 болсны 709 нь эмэгтэйчүүд байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ажил хайгч иргэн 958 хүн буюу 2.9 дахин хувь өссөн байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн 1066 болсны 523 эмэгтэй байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал 624 хүн буюу 2.4 дахин хувь өссөн байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.18 хувийг магистр болон докторын зэрэгтэй, 17.7 хувийг бакалаврын болон дипломын боловсролтой, 3.93 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 5.06 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 53.8 хувийг бүрэн дунд боловсролтой, 14.6 хувийг суурь боловсролтой, 3.84 хувийг бага боловсролтой, 0.75 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна.

Зураг I.2.1

Ажлын шинэ байранд болон ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Аймгийн хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 13.2 хувийг 15-24 насны, 34.2 хувийг 25-34 насны, 25.8 хувийг 35-44 насны, 19.04 хувийг 45-54 насны, 5.06 хувийг 55-59 насны, 2.53 хувийг 60-аас дээш насны хүмүүс эзэлж байна.

Зураг I.2.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр

I 3. Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 11998.5 сая төгрөг, зарлага 31482.7 сая төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 1539.9 сая төг буюу 14.7 хувиар өсч, зарлага 1650.4 сая төг буюу 5.5 хувиар өслөө. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 1539.9 сая төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 56.9 сая.төг буюу 7.4 хувиар, тэтгэврийн даагалын сангийн орлого 460.5 сая.төг буюу 6.8 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сан 957.6 сая.төг буюу 43.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага өмнөх оны мөн үеийнхээс 1650.4 сая.төг буюу 5.5 хувиар нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сан 2006 сая.төг буюу 7.8 хувиар, ажилгүйдлийн даатгалын сан 105.3 сая.төг буюу 43.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Харин тэтгэмжийн даатгалын сан 80.7 сая.төг буюу 7.1 хувиар, эрүүл мэндийн даатгалын сан 79.2 сая.төг буюу 3.4 хувиар, ҮОМШӨ-ний даатгалын сан 301 сая.төг буюу 55.6 хувиар тус тус буурсан байна.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 12899 хүн 4808.9 сая төгрөгийн тэтгвэр, тэтгэмж олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчид 1124.2 сая.төг буюу 30.5 хувиар өсчээ. Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 1394 хүн хамрагдаж 1776.3 сая.төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 78.9 сая.төг буюу 4.6 хувиар өссөн байна.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 7485 хүн хамрагдсаны 30.6 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 21.8 хувь ахмад настан, 5.3 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 0.7 хувь нь олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ, 41.6 хувь нь хүнс тэжээл хөтөлбөрт хамрагдсан иргэд байна. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлтөд 1445.8 сая.төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 777.3 сая.төг буюу 116.3 хувиар өссөн байна.

I.4 Эрүүл мэнд

Аймгийн хэмжээнд 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 868 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 871 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эх 117 буюу 11.8 хувиар, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 120 буюу 12.1 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг I.4.1

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхэд, сүүлийн 3 жилийн байдлаар

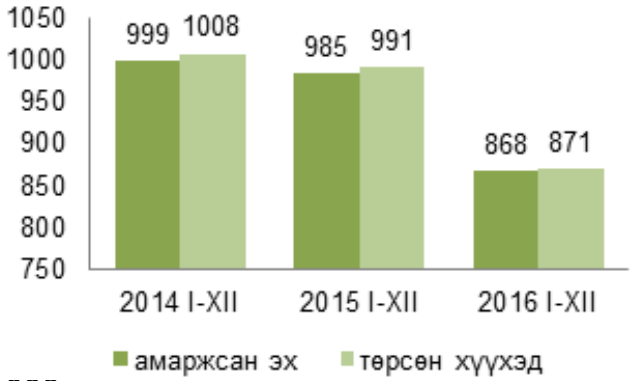

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхасын эндэгдэл 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 14, 0-ээс 1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 12 болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 5 тохиолдол буюу 29.4 хувиар буурсан байна.

Нялхасын эндэгдэл 2016 оны жилийн эцэст 12 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5 буюу 29.4 хувиар буурсан байна.

Зураг I.4.2

Эндсэн хүүхэд, сүүлийн 3 жилийн байдлаар

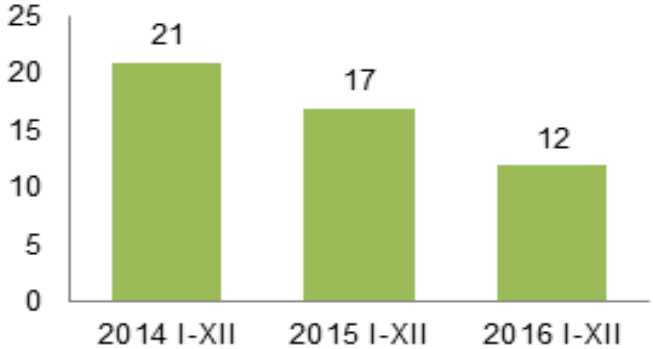

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 753 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 404 тохиолдол буюу 2.1 дахин өссөн байна. Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 518 буюу 68.7 хувь нь амьсгалын замын халдварт өвчин, 188 буюу 24.9 хувь нь бэлэгсийн замын халдварт өвчнөөр өвчилсөн байна.

Зураг I.4.3

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, сүүлийн 3 жилийн байдлаар

I.5. Байгаль орчин

Цаг уурын урьдчилсан мэдээ

2017 оны 1 дүгээр сарын урьдчилсан төлөв: Уур амьсгалын дунджаар агаарын температурын сарын дундаж нутгийн баруун хэсгээр 18-23 градус, бусад нутгаар 11-17 градус хүйтэн байдаг.

Энэ сард нутгийн баруун хэсгээр уур амьсгалын дунджаас 0.5-1.0 градусаар хүйтэн, бусад нутгаар дунджийн орчим байх.

Уур амьсгалын дунджаар нутгийн хойд хэсгээр 2-3мм, бусад нутгаар 2мм хүртэл цас ордог.

Энэ сард нийт нутгаар дунджийн орчим цас орох төлөвтэй

1-р сарын 02-ноос 09-ныг хүртэлх цаг агаарын тойм

Тунадас: 8-нд Ингэттолгой, Хангалд 0.4-0.6 мм цас орсон. Бусад нутгаар цас ороогүй байна.

Цасны зузаан: Өнөө өглөөний байдлаар цаг уурын талбай дээрх хэмжилтээр Хангал 23 см, Тэшиг 20 см, Бугат 18см, Булган 15см, Орхон 13см, Баян-Агт, Сэлэнгэ, Хутаг-Өндөр 12 см, Баяннуур 9 см, Рашаант 8 см, Гурванбулаг 7 см, Сайхан 5 см, Дашинчилэн 4 см, Могод, Бүрэгхангай 3 см, Хишиг-Өндөр 2 см цас тус тус орсон байна.

Салхи: Ихэнх хугацаанд 0-9м/с, 8-аас 9-нд шилжих шөнөдөө Могодод түр зуур 14м/с хүрч явган шуурга шуурсан байна.

Температур: Томоохон голын хөндийгөөр шөнөдөө 28-34 градус, өдөртөө 18-24 градус хүйтэн, бусад нутгаар шөнөдөө 12-27 градус, өдөртөө 2-16 градус хүйтэн байлаа.

Энэ 7 хоногийн цаг агаарын урьдчилсан төлөв (1-р сарын 9-нөөс 16-ныг хүртэлх)

Тунадас: 11-нээс 12-нд шилжих шөнөдөө нутгийн зүүн хойд хэсгээр 15-нд зарим газраар бага зэргийн цас орно.

Салхи: Ихэнх хугацаанд 5-10м/с, 12-нд зарим газраар 12-14м/с хүрч явган шуурга шуурна.

Температур: Томоохон голын хөндийгөөр шөнөдөө 28-33 градус өдөртөө 18-23 градус хүйтэн бусад нутгаар шөнөдөө 20-25 градус өдөртөө 8-13 градус хүйтэн байна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 68 удаа гарч, 7 хүн амь насаа алдаж, 40.1 мян. толгой мал, амьтан хорогджээ. Мөн гэр, авто машин, объектын түймэр 24 удаа гарсан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад объектын түймэр 33.3 хувиар буурсан байна. Аймгийн хэмжээнд 2418.4 сая.төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 674.3 сая.төгрөг буюу 21.8 хувиар буурсан байна.

Хорогдсон, устгасан мал тэжээвэр амьтад өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.1 мян толгой буюу 20.4 хувиар буурсан байна.

Зураг I.2.1

Аюулт үзэгдэл, осол болон объектын гал түймрийн тоо, оноор

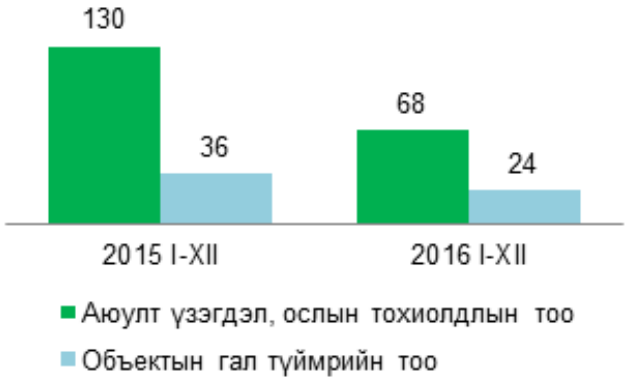

Жилийн эцсийн байдлаар аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 47.7 хувиар, объектын түймэр 33.3 хувиар буурсан байна.

Ойжуулалт нөхөн сэргээлт

Аймгийн хэмжээнд ногоон хэрэм үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 15 га, ойжуулалтын ажлыг 171.4 га, ногоон байгууламжийн 1.9 га, нийт 467.5 га талбайд ойжуулалт, нөхөн сэргээлт, мод тарих бүх нийтийн хөдөлгөөний хүрээнд 31339 ширхэг мод тарих ажлыг хийж, 350 иргэнийг түр ажлын байраар хангасан.

Ойн ашиглалт 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар хэрэглээний зориулалтаар 7181.3 мян.м³, түлээний зориулалтаар 48923.5 мян. м³, нийт 56104.8 мян.м³ модыг 2230.2 га талбайгаас бэлтгэсэн байна.

Ойн санд учирсан хохирол Аймгийн хэмжээнд 6 ойн түймэр гарч, 6.1 мян.га талбай түймэрт нэрвэгдэж, ойжуулалтын арга хэмжээнд 251375.0 мян.төгрөг зарцуулсан байна.

Цэвэр ус Амгийн хнэмжээнд гадаргын усны нөөцийн хэмжээ 9604 сая.м³, газар доорхи усны нөөцийн хэмжээ 313.5 сая.м³, хамгаалалтад авсан 47 усны эх үүсвэр байна. Гадаргын усны сэргэсэн эх үүсвэр гол горхи 24, булаг шанд 91, нуур цөөрөм 17, нийт 132 байгаа бол ширгэсэн эх үүсвэр 95 байна.

I.6 Гэмт хэрэг

Аймгийн хэмжээнд 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 265 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 32 хэргээр буюу 10.7 хувиар буурсан байна. БҮСТЗЭТХэрэг 117 бүртгэгдэн 74 хэргийг илрүүлэлт 63.2 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.3 хувиар өссөн байна.

Зураг I.6.1

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг , жилийн эцсийн байдлаар

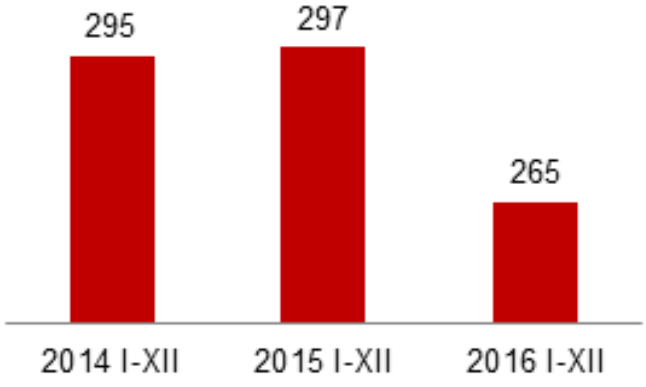

Хэргийн өнгөөр нь авч үзвэл

- ИЭЧЭМЭГХ 92 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хэргээр буюу 10.6 хувиар
- ХАБАЖЭГХ 26 бүртгэгдэж өмнөх оны мөн үеийнхээс 10 хэргээр буюу 26.3 хувиар
- Танхайрах гэмт хэрэг 2 бүртгэгдэж 5 хэргээр буюу 2.5 хувиар
- Бусдын амь насыг болгоомжгүй хохироох гэмт хэрэг 1 бүртгэгдэж өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 50 хувиар
- Дээрэмдэх гэмт хэрэг 1 бүртгэгдэж өмнөх оны мөн үеэс 2 дахин
- БХЖЭГХ 5 бүртгэгдэн урьд оны мөн үеэс 6 хэргээр буюу 1.2 дахин
- БХЖЭГХ 5 бүртгэгдэн урьд оны мөн үеэс 6 хэргээр буюу 1.2 дахин буурсан байна.
- Хүнийг санаатай алах гэмт хэрэг 7 бүртгэгдэн өмнөх оны мөн үеийнхээс 42.8 хувиар
- Хулгайн гэмт хэрэг 101 бүртгэгдсэн өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 хувиар өсч, үүнээс мал хулгайлах хэрэг 39 бүртгэгдэн өмнөх оны мөн үеэс 9 хэргээр буюу 23 хувиар буурчээ.
- Хүчиндэх гэмт хэрэг 10 бүртгэгдэн урьд оны мөн үеийнхээс 50 хувиар
- Албан тушаалын эсрэг гэмт хэрэг 2 бүртгэгдсэн урьд оны мөн үеэс 50 хувиар
- Золгүй байдлаар амь насаа алдсан хэрэг 6 бүртгэгдэж 33.3 тус тус өссөн байна.

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Гэмт хэргийн улмаас нийт иргэд , аж ахуй нэгж байгууллагад 759.8 сая төгрөгний хохирол учирснаас иргэдэд 679.0 сая төгрөгний хохирол учирсан байна. Үүнээс бүртгэлд мөрдөн байцаалтын шатанд 555.0 сая төгрөгний хохирлыг нөхөн төлүүлж ажилласан .

Зураг I.6.2

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, жилийн эцсийн байдлаар

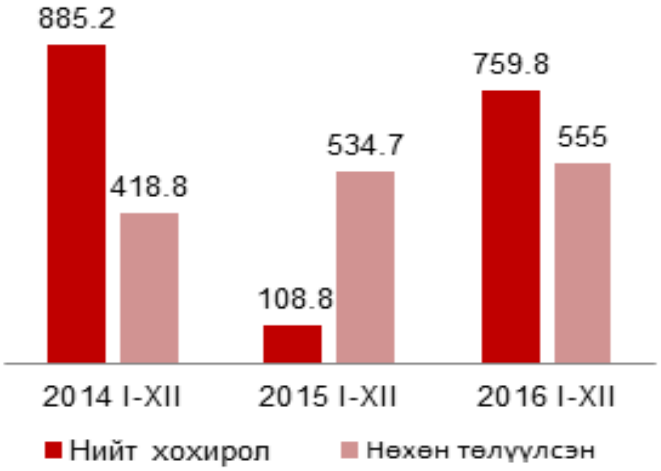

Гэмт хэргийн улмаас 29 хүн нас барсан ба өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 20.8 хувиар өссөн байна. Хэргийн өнгөөр нь авч үзвэл ХАБАЖЭГХ-н улмаас 15 хүн, хүн амины хэргийн улмаас 7, болгоомжгүй хүн амь

насыг хохироох гэмт хэргийн улмаас 1, золгүй байдлаар 6 хүн нас барсан байна. Гэмт хэргийн улмаас 294 иргэн хохирсноос 124 иргэн гэмтсэн байна. ИЭЧЭМЭГ хэргийн улмаас 97, хүчиндэх гэмт хэргийн улмаас 2, танхайрах гэмт хэргийн улмаас 2, ХАБАЖЭГ хэргийн улмаас 21, бусад хэргийн улмаас 4 хүн гэмтсэн байна.

Зураг I.6.3

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан, жилийн эцсийн байдлаар

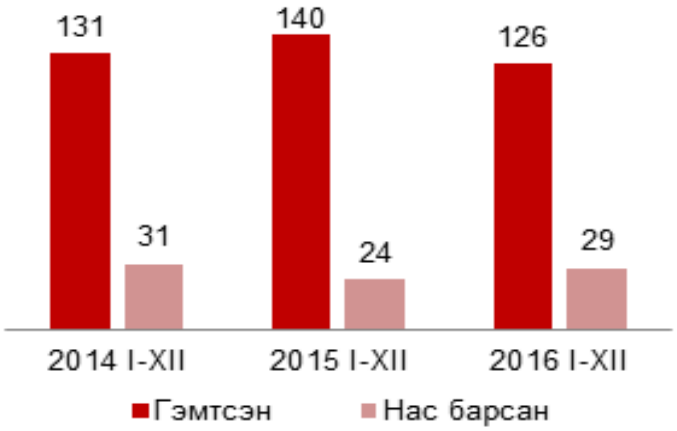

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар гудамж талбайд хэвийн бус явж орон гэртээ агсан согтуу тавьсны улмаас 567 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийхээс 1.2 хувиар өссөн бол, захиргааны журмаар 43 хүнийг баривчилж шийтгэл эдлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 138 хүнээр буюу 75.0 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна . Согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодож эрхээ хасуулж, торгуулсан 303 иргэн байна

Шүүхийн шинжилгээний байгууллагын мэдээ

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар Шүүхийн шинжилгээний үзлэгээр нийт 689 шинжилгээ хийгдсэн нь өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 117 шинжилгээ буюу 20.4 хувиар өссөн байна. Нийт хийгдсэн шинжилгээг төрлөөр авч үзвэл криминалистикийн шинжилгээ 58, шүүх эмнэлэгийн шинжилгээ 89, гэмтлийн зэрэг тогтоох үзлэг 385, химийн шинжилгээ 157 хийгджээ.

Зураг I.6.4

Криминалистик шинжхилгээ, Шүүх эмнэлэгийн шинжилгээ эхний хагас жилийн байдлаар

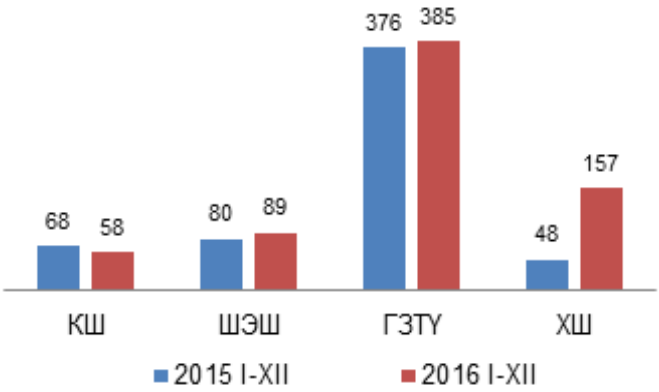

КШ-Криминалистикийн шинжилгээ
ШЭШ-Шүүх эмнэлэгийн шинжилгээ
ГЗТҮ-Гэмтлийн зэрэг тогтоох үзлэг
ХШ-Химийн шинжилгээ

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны мэдээ

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 314 шийдвэрийн 1376.5 сая төгрөгийн шийдвэр гүйцэтгэхээс 239 хэргийн 707.0 сая төгрөгийн шийдвэрийг гүйцэтгэж ажилласан байна. Шийдвэр гүйцэтгэлийн биелэлт 49.1 хувьтай байна.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлийн иргэний хэргийн шийдвэртэй 198, эрүүгийн хэргийн шийдвэртэй 34, захиргааны хэргийн шийдвэртэй 7, бусад хэргийн шийдвэр энэ оны эхний хагас жилд байхгүй байна

II.Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Аймгийн төсөв

Орон нутгийн төсвийн нийт орлого 2016 оны жилийн эцсээр 50354.6 сая төгрөг, зарлага 50425.9 сая төгрөг болж, аймгийн төсвийн нийт тэнцэл 71.3 сая төгрөгний сөрөг гарлаа.

Зураг II.1.1

Аймгийн төсвийн орлого, зарлага жилийн эцсийн байдлаар, сая төг

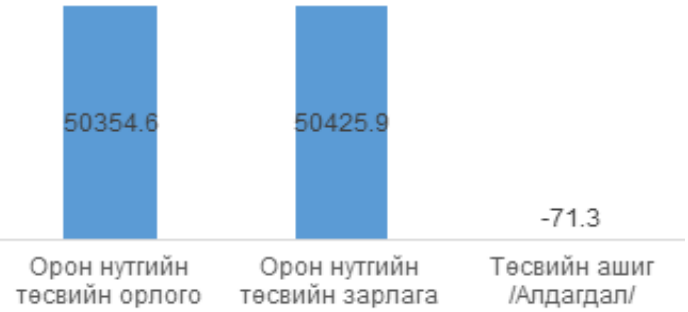

Орон нутгийн төсвийн орлогын 17844.9 сая. төг буюу 35.4 хувийг татварын орлого, 31847.5 сая.төг буюу 63.2 хувийг улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг эзэлж байна. Аймгийн төсвийн зарлагын хэмжээ 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 50425.9 сая.төг болоход 69 хувь буюу 34918.1 сая.төг

бараа материалын зардал, 12.6 хувь буюу 6394.9 сая.төг урсгал шилжүүлгийн зардал эзэлж байна.

Зураг II.1.2

Аймгийн төсвийн өр, авлага сараар

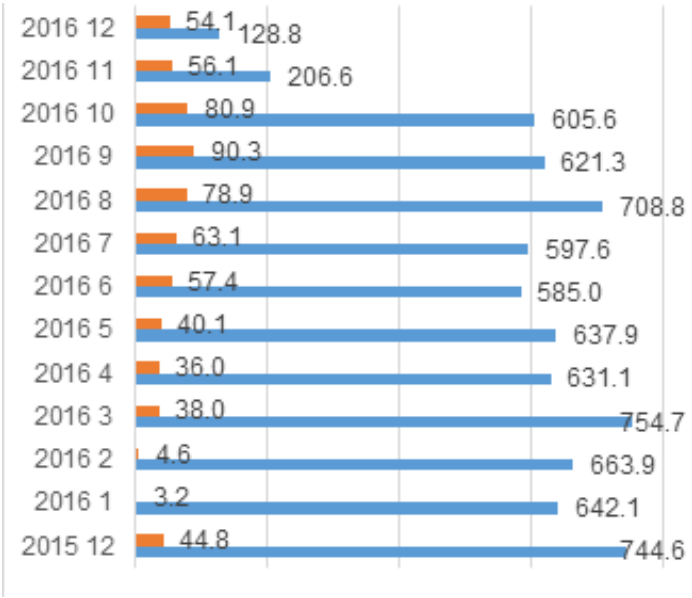

Нийт авлага 54,1 сая, өглөг 128,8 сая төгрөг байна. Нийт өглөгөөс цалин, НДШ-ийн өр 41,7 сая төг, халаалт, гэрэл цахилгаан, цэвэр бохир усны өр 52,8 сая, эмийн өр 5,4 сая, албан томилолт 17,3 сая, бусад зардлын өглөг 11,6 сая төгрөг байна.

II.2 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс аймгийн хэмжээнд 2015 оны 12 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар өссөн, оны эхнээс 1.2 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 хувиар өслөө.

Зураг II.2.1

Хэрэглээний үнийн аймгийн индекс (суурь үе буюу 2010-XII=100хувь)

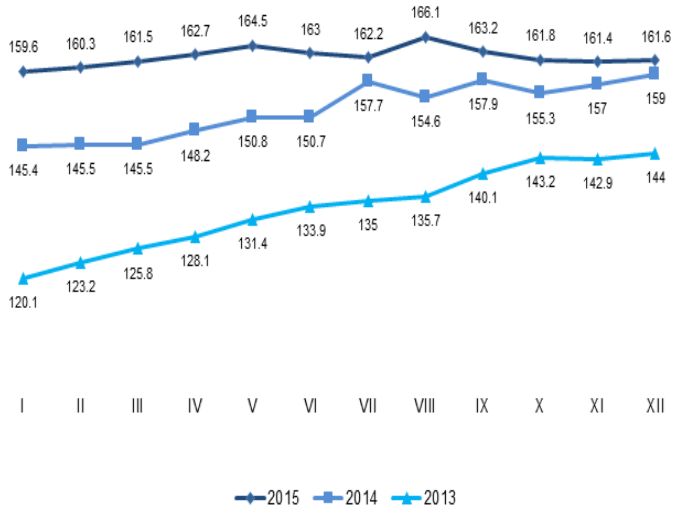

Хүснэгт II.2.1

Хэрэглээний үнийн аймгийн индекс (суурь үе буюу 2010-XII=100хувь)

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	2016 X 2015 X	2016 X 2015 XII	2016 X 2016 IX
Ерөнхий индекс	99.8	100.8	99.8
Хүнсний бараа, ундаа, ус	98.4	102.7	98.0
Согтууруулах ундаа, тамхи	99.0	98.8	100.1
Хувцас, бөс, бараа, гутал	99.3	100.2	100.6
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	103.7	102.0	100.0
Гэр ахуйн тавилга, бараа	97.7	98.8	100.0
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Тээвэр	101.5	101.5	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Амралт, чөлөөлт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	99.5	99.6	100.3
Боловсролын үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	100.0	100.0	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	101.4	99.3	101.1

Зураг II.2.2

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнийн индекс, хувь, 2015 оны I-X, 2016 оны I-X сар, (өмнөх сар=100%)

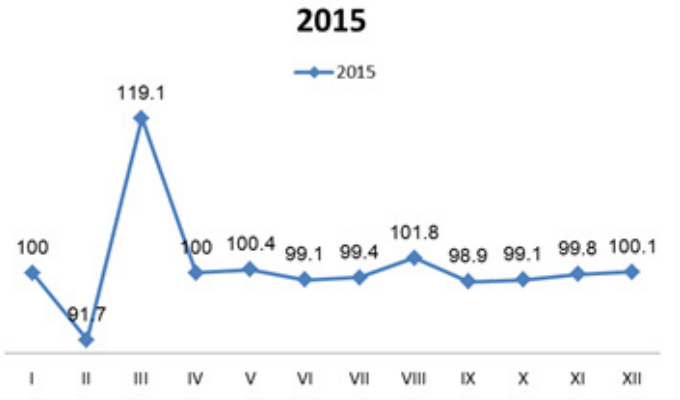

II.5 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэлт жилийн эцсийн байдлаар 6138.8 сая.төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1899.1 сая.төгрөг буюу 23.6 хувиар буурсан байна .

Зураг II.2.2

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт жил бүрийн 12 сарын байдлаар

Аж үйлдвэрийн салбар нь жилийн эцсийн байдлаар 8095.5 сая төгрөгний бүтээгдэхүүн борлуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 4929.5 сая.төг буюу 37.8 хувиар буурсан байна.

Худалдан авах ажиллагаа

Аймгийн худалдан авах ажиллагааны алба нь 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар орон нутгийн төсвөөс 2 төсөл арга хэмжээ буюу 100.0 сая.төг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 11 төсөл арга хэмжээ буюу 1024.8 сая.төгрөг, авто замын сангаас 2 төсөл арга хэмжээ буюу 42 сая.төгрөг, байгаль хамгаалах сангаас 22 төсөл арга хэмжээ буюу 2557.1 сая.төгрөг, нийт 37 төсөл арга хэмжээ буюу 3723.9 сая төгрөгийн төсөл арга хэмжээ зохион байгуулахаар төлөвлөсөн байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулвал төсөл арга хэмжээний тоо 13.9 хувиар, батлагдсан төсөвт өртөг 52.1 хувиар тус тус буурсан байна. Нийт төлөвлөгөөт 37 төсөл арга хэмжээнээс 37 төсөл арга хэмжээ буюу 3723.9 сая төгрөгийн тендер зохион байгуулснаас 34 төсөл арга хэмжээний гэрээг байгуулж, төлөвлөгөөний биелэлт 100 хувь

Өмчийн алба

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар аймгийн ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 21 удаагийн тогтоолоор орон нутгийн өмчит сум, байгууллагын 496.9 сая.төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шийдвэрлэсэн байна. Үүнээс 7 нэгж, байгууллагын 11 тээврийн хэрэгслийг 19.3 сая.төгрөгөөр худалдан борлуулах шийдвэр гаргуулж, 5 тээврийн хэрэгслийг дуудлага худалдаагаар борлуулж хөрөнгө борлуулсны орлогыг орон нутгийн төсөвт 7.6 сая.төгрөг, орон нутгийн өмчийн барилга байгууламжийн төрийн болон хувийн хэвшлийн 5 байгууллагад түрээслэн 13.5 сая.төгрөгийг тус тус төвлөрүүлсэн байна. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд үндсэн хөрөнгө олж авах, худалдах, шилжүүлэх, актлах журмын хэрэгжилтийн хүрээнд 21 удаагийн тогтоолоор 399.6 сая.төгрөгийг хөрөнгийг актлах, 74.1 сая.төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэх, 19.3 сая.төгрөгийн хөрөнгийг худалдан борлуулах шийдвэр гаргуулсан байна.

II.8 Хөдөө аж ахуй

Малын тоо

Мал тооллогын урьдчилсан дүнгээр 2016 оны жилийн эцэст манай аймаг мал сүргийн нийт дүн 3485.6 мянган толгойд хүрч, 2015 оныхоос 1.7 хувь буюу 55.5 мянгаар өслөө. Урьдчилсан дүнгээр адуун сүргийн тоо толгой 268.7 мянга, үхэр 284.9 мянга, тэмээ 1.3 мянга, хонь 1827.7 мянга, ямаа 1034.7 мянга хүрч, 2015 оныхоос адуу 4.5 мянга буюу 1.6 хувиар, үхэр 3.4 мянга буюу 1.2 хувиар, 129.9 мянга хонь буюу 7.6 хувиар, ямаа 55.8 мянган толгой буюу 5.7 хувиар, тэмээ 85 толгой буюу 1.2 хувиар тус тус өссөн байна. Улсын хэмжээнд 2016 онд тоологдсон 61542.0 мянган толгой мал тоологдсоны 5.6 хувийг манай аймгийн мал эзэлж байна. 2016 онд нийт мал сүргийн тоогоороо улсын хэмжээнд 8-р байрт байна. Нийт мал сүргийг 5 төрлөөр нь аймагтай харьцуулвал адуун сүргийн тоогоороо 6-р байр, үхэр сүргийн тоогоороо 4-р байр, хонин сүргийн тоогоороо 6-р байр, ямаан сүргийн тоогоороо 13-р байр, тэмээн сүргийн тоогоороо 16-р байранд, нийт мал сүргийн тоогоор Бүрэгхангай сумын 3-р баг 4-р байранд, адуун сүргийн тоогоор Сайхан сум 3-р байр, хонины сүргийн тоогоор Бүрэгхангай сумын 3-р баг 4-р байранд тус тус орж байна.

Нийт мал сүргийн дотор адуу 7.9 хувь, үхэр 8.4 хувь, тэмээ 0.04 хувь, хонь 53.4 хувь, ямаа 30.3 хувийг тус тус эзэлж, өмнөх оныхоос ямааны эзлэх хувь 0.1 пункт, адуу 0.3 пункт, үхэр 0.3 пунктээр тус тус буурч, хонь 0.7 пунктээр өсч, тэмээний эзлэх хувьд өөрчлөлт орсонгүй.

Зураг II.8.1

Малын тоо толгой сумаар 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар

Малчин өрх

Аймгийн хэмжээнд 2016 онд мал тооллогын дүнгээр мал бүхий 10595 өрх тоологдсон байна. Үүний 78.3 хувь буюу 8301 малчин өрх нь мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхэлдэг ба 21.6 хувь буюу 2294 өрх нь малыг амьдрал ахуйдаа туслах чанартайгаар өсгөн үржүүлж буй өрх байна. 2016 онд мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд 15579 малчид ажиллаж байна. Малчдын 45.5 хувь нь буюу 7103 нь эмэгтэй малчид байна. Малчдыг насны бүлгээр авч үзвэл 27.4 хувь нь 15-34 насны, 61.7 хувь нь 35-59 насны, 10.9 хувь нь 60-с дээш насны хүмүүс байна.

Зураг II.8.2

Малтай өрх, малчин өрх

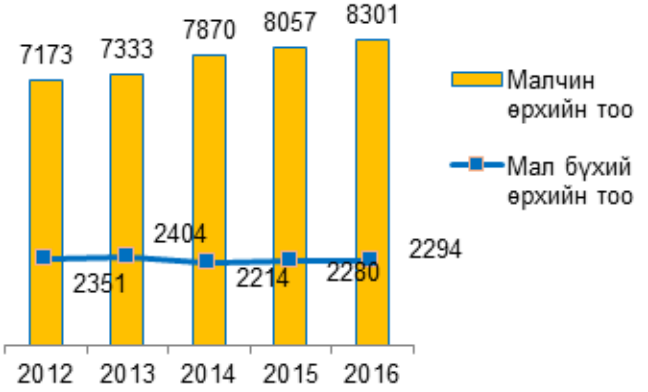

Зүй бусын хорогдол

Том малын зүй бусын хорогдол 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 58.2 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.2 мян. толгой мал буюу 19.7 хувиар буурсан байна. Нийт хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 5.2 мянга буюу 9 хувь, үхэр 6.8 мянга буюу 11.8 хувь, хонь 26.6 мянга буюу 45.7 хувь, ямаа 19.5 мянга буюу 33.5 хувь буюу оны эхний малын 2 хувь нь тус тус хорогдоод байна. Нийт хорогдлын дийлэнх 79.2 хувийг ямаа, хонь эзэлж байна. Хорогдлыг сумаар авч үзвэл Баяннуур сум 19.5 хувь, Рашаант сум 18.2 хувь, Гурванбулаг сум 14.2 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь дийлэнх болж байна. Өвчнөөр хорогдсон мал 3.1 мян.толгой болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 толгой мал буюу 0.2 хувиар буурсан байна.

Зураг II.8.3

Том малын зүй бусын хорогдол, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар

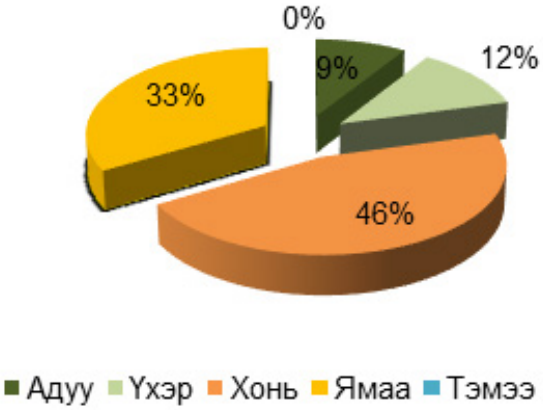

Зураг II.8.4

Малын тоо толгой сумаар 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар

Хөдөө аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2016 оны 12 сарын байдлаар адууны шир 35.0 мян.төгрөг,

үхрийн 1.8-2.3 м урттай шир 20.0 мян.төгрөг, 2.3 м-с дээш урттай шир 35.0 мян.төгрөг байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс адууны шир 20.4 хувиар, үхрийн 2.3 метрийн урттай шир 9 хувиар буурсан, ямааны арьс 1 дахин, адууны дэл 15.4 хувиар, адууны сүүл 33.2 хувиар, хонины нэхий 26.6 хувиар тус тус өссөн байна.

Малын дундаж үнэ: 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар тэмээ 900 мян.төг, адуу 615 мян.төг, үхэр 818 мян.төг, хонь 108 мян.төг, ямаа 80 мян.төг болж буюу өмнөх оны мөн үеийнхээс тэмээ 10.3 хувиар, адуу 0.7 хувиар, үхэр 0.9 хувиар, хонь 8 хувиар, ямаа 1.9 хувиар тус тус буурчээ.

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 42125.8 га талбайд тариалалт хийсэн байна. Үүнээс үр тариа 37651.8 га, төмс 518.5 га, хүнсний ногоо 262.9 га, техникийн ургамал 2731 га, тэжээлийн ургамал 405.6 га, эмийн ургамал 556 га талбайд тус тус тариалсан байна.

Өнгөрсөн мөн үетэй харьцуулахад нийт тариалсан талбай 2.4 хувиар буюу 1005.5 га-гаар өссөн. Үүнээс: үр тариа 61.6 га буюу 16 хувиар, хүнсний ногоо 6 га буюу 2.2 хувиар буурсан ба техникийн ургамал 449 га буюу 19.7 хувиар, төмс 21.5 га буюу 4.3 хувиар, тэжээлийн ургамал 46.6 га буюу 13 хувиар өсч, эмийн ургамал 550 га-д нэмж тариалсан байна.

Зураг II.8.5

Тариалсан талбай, төрлөөр, оноор, га

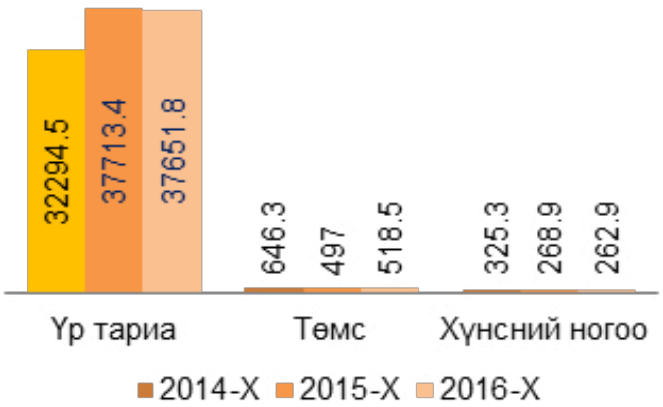

2016 оны байдлаар аймгийн хэмжээнд 798 өрх, 106 аж ахуй нэгж байгууллага тариалалт хийсэн байна.

Зураг II.8.3

Тариалсан талбай, өрхөөр, га

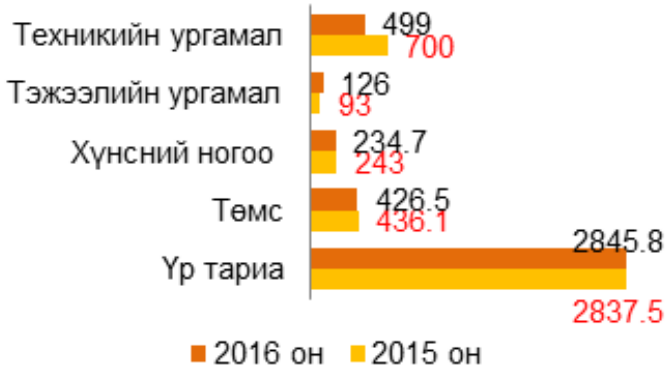

Зураг II.8.6

Тариалсан талбай, аж ахуй нэгжээр,га

Хураасан ургац

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 42106.8 га талбайгаас 62512.9 тн ургац хураасан байна. Үүнээс: үр тариа 53.7 мянга тн, төмс 4.9 мянга тн, хүнсний ногоо 1.7 мянга тн, тэжээлийн ургамал 0.5 мянга тн, 1.5 мянга тн техникийн ургамал тус тус хураан авсан байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 85.4 хувиар, техникийн ургамал 2 дахин, тэжээлийн ургамал 57.7 хувиар өсч, төмс 2.6 хувиар, хүнсний ногоо 18.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Аймгийн хэмжээнд байгалийн хадлан 101.7 мянга тн, гар тэжээл 2.3 мянган тн, хужир шүү 4.9 мянган тн бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийхээс хадлан 17.5 хувиар, гар тэжээл 12.6 хувиар, хужир шүү 47.9 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг II.8.7

Хураасан ургац, төрлөөр, тн

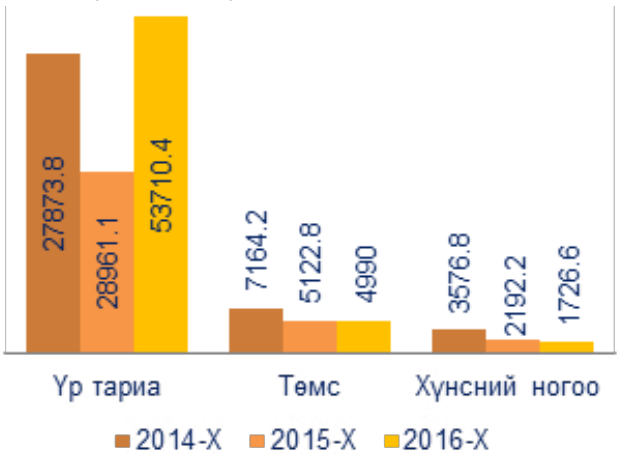

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Хүснэгт I.1

Үзүүлэлтүүд	2014 XII	2015 XII	2016 XII	2016 XII 2015 XII
Нийгмийн статистикийн үзүүлэлтүүд				
Төрсөн хүүхэд	1381	1275	92.3	87.3
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд сарын эцэст	1072	1321	123.2	84.4
Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	1800	1662	92.3	198.5
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг				
Нийгмийн даатгалийн орлого	349	753	215.8	113.9
Нийгмийн даатгалийн зарлага				110.8
Макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүд	10458.6	11998.5	114.7	
Орон нутгийн төсвийн орлого, сая.төг		46328.9	50354.6	108.7
Орон нутгийн төсвийн зарлага, сая.төг		50151.8	50425.9	100.5
Адууны дундаж үнэ /нас гүйцсэн/				
Үхэрийн дундаж үнэ /нас гүйцсэн/				
Тэмээний дундаж үнэ /нас гүйцсэн/				
Хониний дундаж үнэ /нас гүйцсэн/				
Ямааны дундаж үнэ /нас гүйцсэн/	8775.8	6138.8	70.0	75.2
Эдийн засгийн статистикийн үзүүлэлтүүд	738	697	94.4	
Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл, сая.төг	5937	3650.6	61.5	114.7
-Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	2100.8	1791.2	85.3	-
-Боловсруулах аж үйлдвэр	-	1999.9	2257.8	112.9
-Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамж	-	1143.9	896.4	78.4

I.I ХҮН АМ

Хүснэгт I.I.1 *Хүн ам, өрх*

Сум	Хүн ам		2016/ 2015	Эрэгтэй		2016/ 2015	Эмэгтэй		2016/ 2015	Өрх		2016/ 2015
	2015	2016		2015	2016		2015	2016		2015	2016	
Баян-Агт	3052	3119	102.2	1550	1583	102.1	1502	1536	102.3	890	909	102.1
Баяннуур	1868	1818	97.3	983	969	98.6	885	849	95.9	534	530	99.3
Бугат	2182	2241	102.7	1132	1187	104.9	1050	1054	100.4	797	818	102.6
Булган	12234	12512	102.3	6014	6104	101.5	6220	6408	103.0	3573	3567	99.8
Бүрэгхангай	2726	2832	103.9	1388	1459	105.1	1338	1373	102.6	875	934	106.7
Гурванбулаг	3133	3176	101.4	1617	1644	101.7	1516	1532	101.1	945	948	100.3
Дашинчилэн	2803	2941	104.9	1431	1492	104.3	1372	1449	105.6	848	875	103.2
Могод	2685	2701	100.6	1375	1383	100.6	1310	1318	100.6	835	843	101.0
Орхон	3482	3584	102.9	1865	1911	102.5	1617	1673	103.5	1203	1246	103.6
Рашаант	3141	3165	100.8	1583	1602	101.2	1558	1563	100.3	981	981	100
Сайхан	3575	3648	102.0	1816	1854	102.1	1759	1794	102.0	1092	1111	101.7
Сэлэнгэ	3207	3306	103.1	1666	1723	103.4	1541	1583	102.7	1008	1035	102.7
Тэшиг	3495	3504	100.3	1786	1782	99.8	1709	1722	100.8	946	974	103.0
Хангал	4548	4611	101.4	2282	2302	100.9	2266	2309	101.9	1426	1469	103.0
Хишиг-Өндөр	3154	3156	100.1	1592	1595	100.2	1562	1561	99.9	1045	1035	99.0
Хутаг-өндөр	4729	4835	102.2	2432	2487	102.3	2297	2348	102.2	1481	1516	102.4
Нийт хүн ам	60014	61149	101.9	30512	31077	101.9	29502	30072	101.9	18479	18791	101.7

I.2 ХӨДӨЛМӨР

Хүснэгт I.2.1 *Хөдөлмөр*

Үзүүлэлт	2015 XII		2016 XII		2016 XII % / 2015 XII	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Ажил хайгч иргэн /сарын эхэнд/	545	291	1418	673	260.2	231.3
Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн иргэн	401	191	82	55	20.4	28.8
Тайлант хугацаанд хасагдсан иргэн /идвэхгүйн улмаас/	448	172	44	19	9.8	11.0
Ажил хайгч иргэн /сарын эцэст/	498	234	1456	709	292.4	303.0
Ажилд зуучлагдан орсон иргэн /салбараар/	275	137	0	0	0.0	0.0
Хувьцаат компани	-	-	0	0	-	-
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	99	48	0	0	0.0	0.0
Нөхөрлөл, хоршоо	5	3	0	0	-	-
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	-	0	0	-	-
Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар	0	0	0	0	-	-
Төсөвт байгуулага	71	46	0	0	0.0	0.0
Төрийн бус байгууллага	0	0	0	0	-	-
Сан	-	0	0	0	-	-
Бусад	100	40	0	0	0.0	0.0
Ажил хайгч иргэн (насны бүлгээр)	275	191	1456	709	529.5	371.2
15-24	89	26	159	81	178.7	311.5
25-34	63	65	472	227	749.2	349.2
35-44	58	64	400	211	689.7	329.7
45-54	51	32	318	155	623.5	484.4
55-59	10	2	73	25	730.0	1250.0
60+	4	2	34	10	850.0	500.0
Ажил хайгч иргэн (боловсролын түвшнээр)	275	137	1456	709	529.5	517.5
Магистр, доктор	0	0	2	2		
дипломын болон бакалаврын дээд	33	22	221	133	669.7	604.5
тусгай мэргэжлийн дунд	6	4	52	33	866.7	825.0
техникийн болон мэргэжлийн	10	6	72	28	720.0	466.7
бүрэн дунд	198	91	758	371	382.8	407.7
суурь	17	8	272	112	1600.0	1400.0
бага	8	3	62	23	775.0	766.7
боловсролгүй	3	3	17	7	566.7	233.3

I.3. НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Хүснэгт I.3.1 *Нийгмийн даатгалын орлого, зарлага*

Үзүүлэлтүүд	2014 XII	2015 XII	2016 XII	2016 XII 2015 XII
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая.төг	10061.4	10458.6	11998.5	114.7
Үүнээс:				
Тэтгэврийн даатгалын сан	6542.5	6788.9	7249.4	106.8
Тэтгэмжийн даатгалын сан	735.2	768.9	825.8	107.4
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	2096.4	2204.4	3162	143.4
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	514.5	513.2	563.9	109.9
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	172.8	183.2	197.4	107.8
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сая.төг	24004.8	29832.3	31482.7	105.5
Үүнээс:				
Тэтгэврийн даатгалын сан	20850.9	25577.9	27583.9	107.8
Тэтгэмжийн даатгалын сан	897.1	1130.6	1049.9	92.9
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	1889	2339.1	2259.9	96.6
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	204	541.8	240.8	44.4
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	163.8	242.9	348.2	143.4

I.4 ЭРҮҮЛ МЭНД

Хүснэгт I.4.1 *Аймгийн хэмжээнд гарсан халдварт өвчин, өвчний төрлөөр оноор*

Үзүүлэлт	2015 XII	2016 XII	2016/2015
Амаржсан эхийн тоо	985	868	88.1
Амьд төрсөн хүүхэд	991	871	87.9
Эхийн эндэгдэл	-	-	0
Амьгүй төрөлт	4	6	150
Гэрийн төрөлт	6	3	50.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	17	12	70.6
Перинаталь эндэгдэл	16	10	62.5
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	17	12	70.6

Хүснэгт I.4.2 *Аймгийн хэмжээнд гарсан халдварт өвчин, өвчний төрлөөр, оноор*

Үзүүлэлт	2015 XII	2016 XII	2016/2015
Нийт гарсан халдварт өвчин	349	753	215.8
Гэдэсний халдварт өвчин	8	4	50.0
Амьсгалын замын халдварт өвчин	141	518	367.4
Байгалын голомтот халдварт өвчин	1	10	1000
Бэлэгсийн замаар дамжих халдварт өвчин	218	188	86.2
Арьсны халдварт өвчин	29	37	127.6

I.4 ГЭМТ ХЭРЭГ

Хүснэгт I.4.1 *Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, оноор*

Сум	2012 I-XII	2013 I-XII	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2016-XII % 2015-XII
Булган	85	96	91	59	81	137
Баян-Агт	16	12	20	14	12	86
Баяннуур	3	10	10	12	5	42
Бугат	15	22	22	19	17	89
Бүрэгхангай	14	22	16	22	14	64
Гурванбулаг	11	18	19	14	11	79
Дашинчилэн	7	11	16	22	12	55
Могод	5	14	8	8	12	150
Орхон	25	34	28	42	26	62
Рашаант	9	11	14	15	7	47
Сайхан	17	32	19	8	13	163
Сэлэнгэ	28	12	13	12	4	33
Тэшиг	8	17	7	5	10	200
Хангал	17	16	14	6	5	83
Хишиг-Өндөр	16	17	19	20	9	45
Хутаг-Өндөр	19	30	23	9	24	267
Хялганат	5	13	13	10	3	30
Бүгд	300	387	352	297	265	95.9

Хүснэгт I.4.2 *Хулгайн гэмт хэрэг, сумаар, оноор*

Сум	2012 XII	2013 XII	2014 XII	2015 XII	2016 XII
Булган	35	41	26	15	27
Баян-Агт	12	6	16	2	5
Баяннуур	1	7	8	9	3
Бугат	7	12	7	4	7
Бүрэгхангай	8	7	2	10	6
Гурванбулаг	6	5	8	4	3
Дашинчилэн	4	6	6	10	6
Могод	3	9	4	1	9
Орхон	11	15	14	18	13
Рашаант	-	3	10	7	3
Сайхан	6	25	16	2	4
Сэлэнгэ	10	6	5	3	1
Тэшиг	-	12	2	2	1
Хангал	3	5	-	1	-
Хишиг-Өндөр	4	7	11	6	5
Хутаг-Өндөр	10	17	7	2	8
Хялганат	-	2	3	2	-
Бүгд	120	183	142	96	101

Хүснэгт I.4.3 *Сумдын хэргийн илрүүлэлт 2016 оны байдлаар*

Сум	Бүртгэгдэх үедээ сэжигтэн этгээд нь тогтоогдоогүй хэрэг	Илрээгүй хэрэг	Яллагдагчаар татаж ял сонсгосон хэрэг	Хэргийн илрүүлэлтийн хувь
Булган	27	14	13	48%
Баян-Агт	7	2	5	71%
Баяннуур	3	2	1	33%
Бугат	6	2	4	66%
Бүрэгхангай	6	2	4	66%
Гурванбулаг	3	2	1	33%
Дашинчилэн	7	5	2	28%
Могод	9	4	5	55%
Орхон	18	7	11	61%
Рашаант	3		3	100%
Сайхан	4		4	100%
Сэлэнгэ	1	1		0
Тэшиг	6		6	100%
Хангал	1		1	100%
Хишиг-Өндөр	5	1	4	80%
Хутаг-Өндөр	10	1	9	90%
Хялганат	1		1	90%
Бүгд	117	43	74	66%

Хүснэгт I.4.4 *Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, оноор*

Үзүүлэлт	2012 XII	2013 XII	2014 XII	2015 XII	2016 XII	2015-XII % 2014-XII
	сая төгрөг					
Учирсан хохирол-Бүгд	450.6	1008.3	986.9	108.8	759.8	698.3
Үүнээс						
Нөхөн төлүүлсэн	293.6	548.5	586.7	534.7	555	103.8
Нөхөн төлүүлэлтийн хувь	65.2	54.4	59.4	491.5	73.0	14.9

II.2 ҮНЭ

Хүснэгт II.2.1 *Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс, барааны бүлгээр*

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	Жин	2016 XII 2015 XII	2016 XII 2016 XI
Ерөнхий индекс	100.0	101.7	100.5
Хүнсний бараа,ундаа, ус	29.3	103.6	102.2
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	99.1	100.0
Хувцас, бөс бараа гутал	16.1	102.1	100.4
Орон сууц, ус цахилгаан,түлш	12.3	105.1	99.9
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	4.7	99.2	100.0
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	100.0	100.0
Тээвэр	12.2	101.5	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	100.0	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	100.7	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	2.6	100.0	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	99.6	98.6

Хүснэгт II.2.2 *Хүнсний гол нэр төрлийн барааны 7 хоногийн ажиглалт 2015 оны 12-р сарын сүүлийн 7 хоног, 2016 оны 12-р сарын сүүлийн 7 хоногтой харьцуулсан*

Барааны нэр төрөл		2015 XII/30	2016 XII/28	16 XII/28 15 XII/30
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	1500	1500	100.0
	I зэрэг, задгай	1200	1300	108.3
Орон нутгийн гурил	"Хангай" 1-р гурил"	900	780	86.7
	"Орхон мандал" 1-р гурил	900	800	88.9
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		1000	1100	110.0
Цагаан будаа		2500	2500	100.0
Элсэн чихэр		1800	2500	138.9
Сүү	Задгай	1500	1500	100.0
	"Цэвэр сүү"	2700	2700	100.0
Ургамлын тос, "Кларина"		3600	3800	105.6
Мах	Үхрийн	5000	5500	110.0
	Хонины	4000	5000	125.0
	Адууны	4000	5000	125.0
	Ямааны	3500	3500	100.0
Ногоо	Төмс /монгол/	1000	700	70.0
	Лууван /монгол/	2000	800	40.0
	Байцаа /монгол/	1000	700	70.0
	Манжин /монгол/	2000	800	40.0
	Сонгино /монгол/	2500	2500	100
	Сонгино /хятад/	1500	1500	100

Хүснэгт II.2.3 *Хүнсний гол нэр төрлийн барааны ажиглалт, оноор*

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2012 XII	2013 XII	2014 XII	2015 XII	2016 XII	2016 XII 2015 XII
"Алтан тариа" гурил /задгай/	I зэрэг	кг	950	950	1200	1300	1300	100.0
	II зэрэг	кг	700	700	700	900	1000	111.1
Будаа	Цагаан	кг	1800	1800	2300	2400	2450	102.1
	Шар	кг	1500	1500	1700	1900	1900	100.0
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	1800	1800	2466	137.0
Хонины мах	ястай	кг	4500	6000	6500	5500	5000	90.9
	цул	кг	4500	6000	6500	5500	5000	90.9
Үхрийн мах	ястай	кг	5000	6500	7500	7000	5000	71.4
	цул	кг	5000	7000	7500	7000	5500	78.6
Адууны мах		кг	3800	5000	5500	5500	4000	72.7
Ямааны мах		кг	3500	4000	4500	4000	3500	87.5
Сүү	задгай	л	1200	1500	1300	1500	1500	100.0
	"Цэвэр сүү"	л	1800	1800	2250	2750	2633	95.7
Байцаа	монгол	кг	900	1000	800	1000	800	80.0
Лууван	монгол	кг	800	800	1000	1000	800	80.0
Манжин	монгол	кг	800	800	1500	1500	800	53.3
Төмс	монгол	кг	800	800	800	1200	700	58.3
Сонгино	хятад	кг	1000	1300	1500	1500	1500	100.0
Сармис, булцуу		кг	300	300	300	300	500	166.7
Ургамлын тос		л	3000	3000	3500	3600	3866	107.4
Өндөг		ш	250	250	420	400	300	75.0
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	650	650	750	900	1100	122.2

Хүснэгт II.2.4 *Нэг литр шатахууны үнэ, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

ШТС	АИ 95	АИ 92	АИ 80	Дизиль түлш	Газ
Шунхлай	0	1550	1450	1650	0
Тэс	0	1550	1450	1650	0
Магнай трейд	0	1550	1450	1650	0
Жаст ойл	0	1550	1450	1650	0
Петровис	1760	1550	1450	1650	0
Газ	0	1550	0	1650	1100

Зураг II.2.1 *Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, жилийн эцсийн байдлаар*

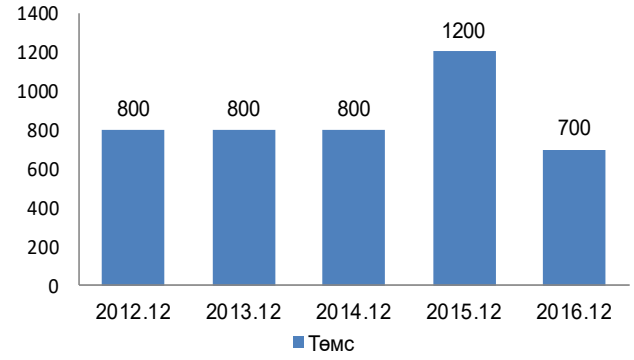

Нэг кг хонины махны үнэ, төгрөг

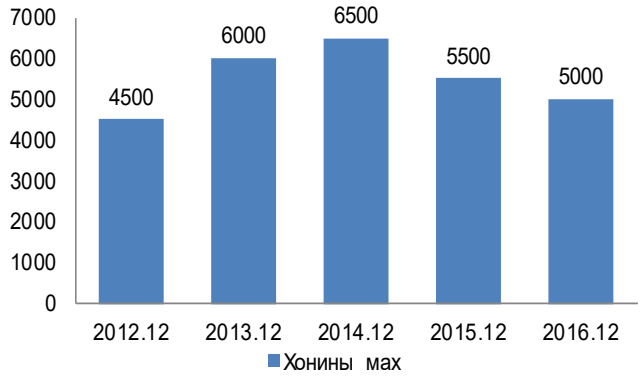

Нэг кг үхрийн махны үнэ, төгрөг

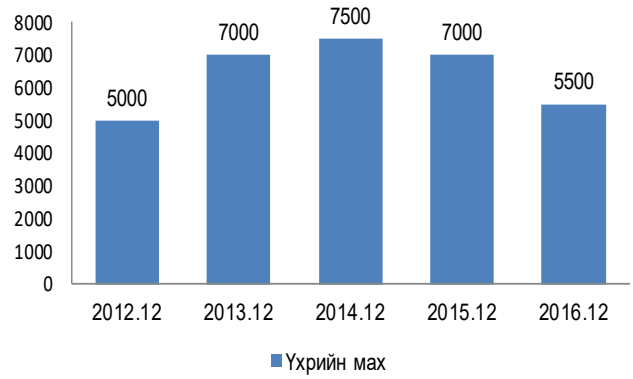

II.4 АЖ ҮЙЛДВЭР

Хүснэгт II.4.1 *Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, мян төгрөг*

Салбараар	Нийт бүтээгдэхүүн (оны үнээр, мян.төг)					
	2015		2016		2016 XII 2015 XII	2016 I-XII 2015 I-XII
	XII	I-XII	XII	I-XII		
1	2	3	4	5	6	7
Нүүрс олборлолт	169797.3	738042	33055.2	697035.2	0	0
Төмрийн хүдэр олборлолт	0	0	0	0	0	0
Салбарын дүн	169797.3	0	33055.2	697035.2	0	0
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	0	0	0		0	0
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	0	0	0		0	0
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	966200.2	5397381.9	794051	3282284.9	82.2	60.8
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	32343	350888.7	31157	291158.5	96.3	83.0
Дэд салбарын дүн	998543.2	5748270.6	825208	3573443.4	82.6	62.2
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	2875	47369.5	1510	13110	52.5	27.7
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	7188	135183	3070	64039.7	42.7	47.4
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1380	6220	0	0	0.0	0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	0	0	0	0.0	0
Дэд салбарын дүн	11443	188772.5	4580	77149.7	40.0	40.9
Салбарын дүн	1009986.2	5937043.1	829788	3650593.1	82.2	61.5
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	423820.3	2100865	469728.9	1791204	110.8	85.3
Салбарын дүн	423820.3	2100865	469728.9	1791204	110.8	85.3
Нийт дүн	1603603.8	8037908.1	1332572.1	6138832.3	83.1	76.4

Хүснэгт II.4.2 *Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, салбараар, эхний хагас жилийн байдлаар, мян төгрөг*

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт (мян.төг)					
	2015		2016		2016 XII% 2015 XII	2016 I-XII% 2015 I-XII
	XII	I-XII	XII	I-XII		
1	2	3	4	5	6	7
Нүүрс олборлолт	816719.3	1307644	33055.2	735854.6	4.0	56.3
Төмрийн хүдэр олборлолт	0	0	0	0	0.0	0.0
Уул уурхай олборлох үйлдвэр	816719.3	1307644	33055.2	735854.6	4.0	56.3
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	0	0	0	0	0.0	0.0
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	0	0	0	0	0.0	0.0
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	843837.1	7456185	729923	3241974.6	86.5	43.5
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	42870	511308.1	42550	413250.5	99.3	80.8
Дэд салбарын дүн	886707.1	7967493.1	772473	3655225.1	87.1	45.9
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	4150	78364	2700	23105.8	65.1	29.5
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	16150	261541	4215	159065	26.1	60.8
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1725	14575	0	0	0.0	0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	0	0	0	0.0	0
Дэд салбарын дүн	22025	354480	6915	182170.8	31.4	51.4
Боловсруулах үйлдвэр	908732.1	8321973.1	779388	3837395.9	85.8	46.1
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	427278	3395418	481149.8	3522280	112.6	103.7
Цахилгаан дулаан, усан, хангамж	427278	3395418	481149.8	3522280	112.6	103.7
Нийт дүн	2152729.4	13025035.1	1293593	8095530.5	60.1	62.2

II.8 МАЛ АЖ АХУЙ

Хүснэгт II.8.1 *Мал төллөлт, сумаар, төллөлтийн хувь, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сумын нэр	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	68086	0	5527	8625	33505	20429
Баянагт	285624	15	17525	19913	153630	94541
Баяннуур	126721	249	7425	9923	64121	45003
Бугат	105883	0	9163	17048	47720	31952
Бүрэгхангай	321243	195	20276	25305	175780	99687
Гурванбулаг	342399	150	24171	15995	192056	110027
Дашинчилэн	257487	170	18479	16566	144940	77332
Могод	313066	39	29502	21260	193998	68267
Орхон	347223	95	31549	30255	165610	119714
Рашаант	195342	291	14452	10096	105213	65290
Сайхан	340199	83	36701	19008	210072	74335
Сэлэнгэ	97135	0	7620	17992	42897	28626
Тэшиг	82052	0	6847	18751	32018	24436
Хангал	89131	0	5883	17031	34704	31513
Хишиг-Өндөр	240960	4	23354	17380	125566	74656
Хутаг-Өндөр	273055	14	15795	28454	139440	89352
Бүгд	3485606	1305	274269	293602	1861270	1055160

Хүснэгт II.8.2 *Мал төллөлт, эх малын төрлөөр, оноор*

Эх малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, толгой			Төллөлтийн хувь		
	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII
Бүгд	1122347	1225807	1230961	90.6	87.8	85.2
Үүү	58410	63727	58821	80.5	80.2	70.5
Үнээ	71049	84904	85663	83.0	84.5	79.4
Ингэ	154	238	250	41.2	53.4	56.7
Эм хонь	630563	695925	706294	92.5	89.9	88.6
Эм ямаа	362171	381013	379933	90.8	86.2	83.4

Хүснэгт II.8.3 *Бойжуулсан төл, төрлөөр, оноор*

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл, толгой			Бойжуулалтын хувь		
	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII
Бүгд	1111907	1108009	1190710	99.0	90.3	96.6
Үүү	57622	60515	57400	98.5	95.0	97.6
Үнээ	70178	82452	84431	98.8	97.1	98.6
Ингэ	151	231	246	98.1	97.1	98.4
Эм хонь	626225	636709	685938	99.3	91.4	97.0
Эм ямаа	357731	328102	362695	98.7	85.9	95.3

Хүснэгт II.8.4 *Бойжсон төл, сумаар, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум	Бойжсон төл					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	23899	1183	2402	0	12793	7521
Баян-Агт	100480	2594	4467	5	59270	34144
Баяннуур	31916	686	2460	44	18103	10623
Бугат	40378	1952	5350	0	20197	12879
Бүрэгхангай	112012	4617	7136	45	64819	35395
Гурван булаг	131436	5929	4823	25	78300	42359
Дашинчилэн	96919	4458	5214	31	58674	28542
Могод	108828	6907	6200	6	72468	23247
Орхон	115073	7183	8207	16	59507	40160
Рашаант	63040	2433	3088	55	39348	18116
Сайхан	94991	6785	5035	17	62385	20769
Сэлэнгэ	29809	1530	5124	0	13938	9217
Тэшиг	30927	1656	6170	0	13491	9610
Хангал	32857	1323	5471	0	13874	12189
Хишиг-өндөр	90239	4786	5558	1	51000	28894
Хутаг-Өндөр	87906	3378	7726	1	47771	29030
Дүн	1190710	57400	84431	246	685938	362695

Хүснэгт II.8.5 *Хорогдсон төл, сумаар, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум	Хорогдсон төл					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	605	20	12	0	284	289
Баян-Агт	1249	54	57	0	530	608
Баяннуур	5686	10	57	0	3748	1871

Бугат	123	15	16	0	48	44
Бүрэгхангай	2576	5	3	0	1247	1321
Гурван булаг	8496	21	15	0	4802	3658
Дашинчилэн	7146	130	183	1	3571	3261
Могод	2210	159	145	0	1102	804
Орхон	1791	149	94	0	728	820
Рашаант	2306	5	22	0	1409	870
Сайхан	1105	164	78	3	570	290
Сэлэнгэ	110	7	13	0	40	50
Тэшиг	591	78	94	0	212	207
Хангал	31	3	11	0	8	9
Хишиг-өндөр	1052	144	91	0	420	397
Хутаг-Өндөр	698	37	50	0	318	293
Дүн	35775	1001	941	4	19037	14792

Хүснэгт II.8.6 *Зүй бусаар хорогдсон том мал, төрлөөр, оноор*

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2014 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII
Бүгд	11691	72482	58212	0.4	2.3	1.8
Адуу	1164	4502	5240	0.5	1.8	2.0
Үхэр	905	4076	6870	0.4	1.6	2.4
Тэмээ	0	8	6	0.0	0.6	0.5
Хонь	5943	37941	26603	0.4	2.3	1.6
Ямаа	3679	25955	19493	0.4	2.7	2.0

Хүснэгт II.8.7 *Зүй бусаар хорогдсон том мал, сумаар ,2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум	Хорогдсон том мал						Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	478	36	81	0	211	150	0.8	0.9	1.1	0	0.7	0.8
Баян-Агт	3652	225	619	0	1913	895	1.4	1.4	3.2	0	1.4	1.1
Баяннуур	11372	473	869	2	5755	4273	8.7	5.4	7.5	0.8	9.1	9
Бугат	213	35	30	0	48	100	0.2	0.4	0.2	0	0.1	0.4
Бүрэгхангай	1888	185	230	0	722	751	0.6	1	1	0	0.5	0.8
Гурван булаг	8307	568	885	0	4481	2373	2.6	2.4	5.6	0	2.6	2.3
Дашинчилэн	6339	458	1228	1	2570	2082	2.5	2.4	6.8	0.6	1.8	2.6
Могод	3934	859	609	0	1440	1026	1.4	3	3	0	0.8	1.6
Орхон	1749	218	180	3	681	667	0.6	0.8	0.6	2.1	0.5	0.6
Рашаант	10631	617	707	0	4810	4497	5.7	4.4	7.2	0	4.9	7.1
Сайхан	4436	959	595	0	1948	934	1.3	2.4	2.9	0	1	1.3
Сэлэнгэ	175	12	32	0	79	52	0.2	0.2	0.2	0	0.2	0.2
Тэшиг	1208	135	286	0	451	336	1.6	2.2	1.6	0	1.5	1.5
Хангал	241	23	58	0	75	85	0	0	0.4	0	0	0
Хишиг-өндөр	1734	269	198	0	598	669	0.8	1.2	1.2	0	0.5	1
Хутаг-Өндөр	1855	168	263	0	821	603	0.8	1.2	1	0	0.7	0.8
Бүгд	58212	5240	6870	6	26603	19493	1.8	2.0	2.4	4.1	1.6	2.0

Хүснэгт II.8.8 *Хорогдсон хэлтэгч, сумаар, 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум	Хорогдсон том мал						Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	5	0	0	0	5	0	1.0	0	0	0	2.4	0
Баян-Агт	377	30	151	0	120	76	10.3	13.3	24.4	0	6.3	8.5
Баяннуур	922	86	274	0	265	297	8.1	18.2	31.5	0	4.6	7
Бугат	76	4	14	0	18	40	35.7	11.4	46.7	0	37.5	40
Бүрэгхангай	643	33	75	0	258	277	34.1	17.8	32.6	0	35.7	36.9
Гурван булаг	363	11	13	0	215	124	4.4	1.9	1.5	0	4.8	5.2
Дашинчилэн	2511	180	655	0	839	837	39.6	39.3	53.3	0	32.6	40.2
Могод	82	13	9	0	34	26	2.1	1.5	1.5	0	2.4	2.5
Орхон	218	19	24	0	89	86	12.5	8.7	13.3	0	13.0	12.9
Рашаант	1432	61	101	0	655	615	13.5	9.9	14.3	0	13.6	13.7
Сайхан	843	180	160	0	322	181	19.0	18.8	26.9	0	16.5	19.4
Сэлэнгэ	13	3	3	0	4	3	7.4	25.0	9.4	0	5.1	5.8
Тэшиг	225	24	51	0	77	73	18.6	17.8	17.8	0	17.1	21.7
Хангал	11	0	7	0	4	0	4.6	0.0	12.1	0	5.3	0
Хишиг-өндөр	228	18	46	0	82	82	13.1	6.7	23.2	0	13.7	12.3
Хутаг-Өндөр	295	52	61	0	107	75	15.9	31.0	23.2	0	13.0	12.4
40674	8244	714	1644	0	3094	2792	14.2	13.6	23.9	0.0	11.6	14.3

Хүснэгт II.8.9 *Тариалсан талбай сумаар, төрлөөр, га оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум, дүүрэг	Үр тариа	Үүнээс:					
		Буудай	Арвай	Овьёос	Хөх тариа	Бог будаа	Бусад
Булган	0	-	-	-	-	-	-
Баян-Агт	1936	1936	-	-	-	-	-
Баяннуур	20	-	-	20	-	-	-
Бугат	1170.5	1079.2	-	91.3	-	-	-
Бүрэгхангай	1685	1620	20	45	-	-	-
Гурван булаг	0	-	-	--	-	-	-
Дашинчилэн	1336	1290	10	6	30	-	-
Могод	170	170	-	-	-	-	-
Орхон	2524.8	2513	-	-	-	11.8	-
Рашаант	3736.5	3535	-	1.5	-	-	200
Сайхан	0	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	6298	6148	15	81	30	21	3
Тэшиг	5178	5178		-	-	-	-
Хангал	1433.5	1386	8	31	2	6.5	-
Хишиг-өндөр	1651.5	1645		6.5	-	-	-
Хутаг-Өндөр	10512	9690	701	120	-	1	-
Дүн	37651.8	36190.2	754	402.3	62	40.3	203

Хүснэгт II.8.10 *Тариалсан талбай сумаар, төрлөөр, га 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар*

Сум, дүүрэг	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
		Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Булган	53.191	14.915	14.184	13.281	6.498	3.182	0.525
Баян-Агт	4.97	1.19	1.14	0.62	0.81	1.05	-
Баяннуур	5.18	2	0.05	0.05	1.2	1.01	0.03
Бугат	9	1.8	4.6	1	1	0.6	-
Бүрэгхангай	9.4	2.5	2.6	2.3	0.5	1	-
Гурван булаг	1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.05
Дашинчилэн	10	0.2	4.5	2.5	0.2	1.5	0.1
Могод	5.2	1.5	0.6	0.8	-	1.2	-
Орхон	30.5	6	4	6	5	5	-
Рашаант	2.107	-	0.55	0.53	0.4	0.6	-
Сайхан	0	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	35	14.79	8.81	1.58	2.2	5.6	-
Тэшиг	20	4	4	4		4	-
Хангал	16.818	1.5	3.43	3.3	1.3	3.52	0.37
Хишиг-өндөр	1.5	0.3	0.3	0.2	0.11	0.3	-
Хутаг-Өндөр	59.01	5.2	22.95	21.4	2.9	4.2	-
Дүн	262.876	55.995	71.814	57.661	22.218	32.862	1.075

Хүснэгт II.8.10 *Үргэлжлэл*

Сум, дүүрэг	Үүнээс:					
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Булган	0.5	0.106				
Баян-Агт	0.08	0.04	0.01		0.03	
Баяннуур	0.02	0.4	0.4		0.02	
Бугат						
Бүрэгхангай						0.5
Гурван булаг	0.1	0.25	0.05		0.05	
Дашинчилэн	0.3	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1
Могод	0.5	0.5	0.1			
Орхон						4.5
Рашаант	0.01	0.007				0.01
Сайхан						
Сэлэнгэ	1.13	0.3	0.45		0.04	0.1
Тэшиг	2	2				
Хангал	1.63	0.56	0.7	0.03	0.47	0.008
Хишиг-өндөр	0.14	0.14			0.01	
Хутаг-Өндөр	0.32	0.32	1.5		0.22	
Дүн	6.73	4.823	3.31	0.13	1.04	5.218

Хүснэгт II.8.11 *Тариалсан талбай, сумаар, төрлөөр, (га) 2016 он*

Сум	Төмс	Тэжээлийн ургамал	Техникийн ургамал	Эмийн ургамал
Булган	80.318			
Баян-Агт	9.2			
Баяннуур	4.3	25	35	
Бугат	46.7	59	70	
Бүрэгхангай	17.5		920	
Гурван булаг	3	50		
Дашинчилэн	16		233	6
Могод	9		130	
Орхон	36		346	
Рашаант	4.8	10		
Сайхан	0			
Сэлэнгэ	87	30	782	
Тэшиг	30			
Хангал	51.9	27		
Хишиг-өндөр	3			
Хутаг-Өндөр	119.8	204.6	215	550
Дүн	518.518	405.6	2731	556

Хүснэгт II.8.13 *Тариалсан талбай, өрхөөр, (га) 2016 он*

Сум, дүүрэг	Тариалалт хийсэн өрхийн тоо	Тариалсан талбай / га /				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Булган	175		80.318	53.1913		
Баян-Агт	29	22	9.2	4.97		
Баяннуур	10		1.21	2.04		
Бугат	71	84.3	37.7	9		59
Бүрэгхангай	11	35	6	6.4	205	
Гурван булаг	9		3	1		50
Дашинчилэн	48	90	16	10	33	
Могод	6		9	5.2		
Орхон	40	2	12	21.9	99	
Рашаант	60	200	4.8	2.107		10
Сайхан	0					
Сэлэнгэ	127	949	69.3	32.96	162	
Тэшиг	97	851	27.8	17		
Хангал	35	34.5	30.9	13.398		7
Хишиг-өндөр	9		2.5	1.5		
Хутаг-Өндөр	71	578	116.8	54.05		
Дүн	798	2845.8	426.528	234.7163	499	126

Хүснэгт II.8.14 *Тариалсан талбай, аж ахуй нэгжээр, (га) 2016 он*

Сум, дүүрэг	Тариалалт хийсэн өрхийн тоо	Тариалсан талбай / га /				
		Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Техникийн ургамал	Тэжээлийн ургамал
Булган	0					
Баян-Агт	2	1914				
Баяннуур	3	20	3.09	3.14	35	25
Бугат	6	1086.2	9		70	
Бүрэгхангай	8	1650	11.5	3	715	
Гурван булаг	0					
Дашинчилэн	3	1246			200	
Могод	1	170			130	
Орхон	9	2522.8	24	8.6	247	
Рашаант	4	3536.5				
Сайхан	0					
Сэлэнгэ	18	5349	17.7	2.04	620	30
Тэшиг	11	4327	2.2	3		
Хангал	7	1399	21	3.42		20
Хишиг-өндөр	2	1651.5	0.5			
Хутаг-Өндөр	32	9934	3	4.96	215	204.6
Дүн	106	34806	91.99	28.16	2232	279.6

Хүснэгт II.8.15 *Тариалсан талбай төрлөөр, оноор, (га)*

Ургамлын төрөл	Өрхөөр		Аж ахуй нэгжээр	
	2015 он	2016 он	2015 он	2016 он
Үр тариа	2837.5	2845.8	34875.8	34806
Төмс	436.1	426.5	60.9	92
Хүнсний ногоо	243	234.7	25.55	28.2
Тэжээлийн ургамал	93	126	266	279.6
Техникийн ургамал	700	499	1582	2232

Хүснэгт II.8.16 *Хураасан ургац төрлөөр, оноор, (тн)*

Ургамлын төрөл	2014 IX	2015 IX	2016 IX
Үр тариа	47677.3	28961.1	53710.4
Төмс	7164.2	5122.8	4983.5
Хүнсний ногоо	3576.8	2192.2	1686.5
Тэжээлийн ургамал	460	362.5	571.7
Техникийн ургамал	1671	694	1420
Дүн	60549.3	37332.6	62372.1

Хүснэгт II.8.17 *Хураасан ургац, сумаар, төрлөөр (тн)*

Сум, дүүрэг	Үр тариа	Үүнээс:					
		Буудай	Арвай	Овьёос	Хөх тариа	Бог будаа	Гурвалжин будаа
Булган	0						
Баян-Агт	3657.3	3657.3					
Баяннуур	0						
Бугат	2206	2160		46			
Бүрэгхангай	2666	2615	6	45			
Гурван булаг	0						
Дашинчилэн	1463	1423	8	2	30		
Могод	200	200					
Орхон	3392.5	3390				2.5	
Рашаант	3700.67	3617.67		3			80
Сайхан	0						
Сэлэнгэ	8502	8335	15	124	10	15	3
Тэшиг	9026	9026					
Хангал	1858.4	1811.4	9	28	1.5	8.5	
Хишиг-өндөр	2490	2475		15			
Хутаг-Өндөр	14548.5	13966	527	55		0.5	
Дүн	53710.37	52676.37	565	318	41.5	26.5	83

Хүснэгт II.8.18 *Хураасан ургац, сумаар, төрлөөр (тн)*

Сум, дүүрэг	Хүнсний ногоо	Үүнээс:					
		Байцаа	Лууван	Шар манжин	Улаан манжин	Сонгино	Сармис
Булган	139.983	74.176	29.112	17.089	8.176	5.78	1.75
Баян-Агт	47	13.55	10.12	9.12	8.08	5.2	
Баяннуур	2.57		0.31		0.27	0.16	
Бугат	43.544	25	7.893	4	3.557	3.094	
Бүрэгхангай	42	10.5	12.5	8.6	6	3.5	
Гурван булаг	1.091	0.194	0.225	0.082	0.045	0.139	0.036
Дашинчилэн	70	1	40	19.9	0.3	5.5	0.3
Могод	20.9	9	1.6	1.8		6	
Орхон	395.4	72	60	70	63	65	
Рашаант	21.74		4.4	4.2	3.2	9.5	
Сайхан	0						
Сэлэнгэ	320	138.6	85	10	30	28	
Тэшиг	110	31	23	20		21	
Хангал	87.07	22.6	19.1	14.7	11.3	6.9	
Хишиг-өндөр	4.865	1.345	1.281	0.669	0.615	0.615	
Хутаг-Өндөр	380.3	136.4	168.5	69	0.4	5	
Дүн	1686.463	535.365	463.041	249.16	134.943	165.388	2.086

Үргэлжлэл

Сум	Үүнээс:					
	Өргөст хэмх	Улаан лооль	Тарвас	Хулуу	Чинжүү	Бусад
Булган	2.62	1.28				
Баян-Агт	0.8	0.05	0.02		0.06	
Баяннуур	0.84	0.15	0.61		0.23	
Бугат						
Бүрэгхангай						0.9
Гурван булаг	0.15	0.175	0.02		0.025	
Дашинчилэн	1.5	0.5	0.4	0.2	0.2	0.2
Могод	1	1	0.5			
Орхон						65.4
Рашаант	0.24	0.1				0.1
Сайхан						
Сэлэнгэ	20	1	5		0.4	2
Тэшиг	8	7				
Хангал	4.05	3.1	2.2	0.6	2.52	
Хишиг-өндөр	0.23	0.1			0.01	
Хутаг-Өндөр	0.7	0.1	0.2			
Дүн	40.13	14.555	8.95	0.8	3.445	68.6

Хүснэгт II.8.19 *Хураасан ургац сумаар төрлөөр (тн)*

Сум	Төмс	Тэжээлийн ургамал	Техникийн ургамал	Эмийн ургамал	Бэлтгэсэн өвс	Гар тэжээл
Булган	260				4500	500
Баян-Агт	84				5250	120
Баяннуур	2.5	5	5		2000	
Бугат	610.296	167.75	80		4818	3
Бүрэгхангай	68.8		455		3840	128
Гурван булаг	2.53	40			881.25	44
Дашинчилэн	145		40	0.2	1798	61.7
Могод	72		260		2460	130
Орхон	580		57		4725	1.2
Рашаант	42.8	10			1215	225
Сайхан					2370	540
Сэлэнгэ	520	30	333		9350	20
Тэшиг	150				28400	20
Хангал	509.6	40			9500	17.5
Хишиг-өндөр	16				2454	135
Хутаг-Өндөр	1920	279	190	23	16500	98
Дүн	4983.526	571.75	1420	23.2	100061.25	2043.4

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан
bulgan.nso.mn Хэлтсийн вэб сайт

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

ANDROID APP ON Google play

Available on the App Store

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат аппликейшн

ANDROID APP ON Google play

Available on the App Store

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар тогтмол авч болно.

www.facebook.com/pages/ Статистик-Мэдээлэл
www.facebook.com/pages/Булган аймгийн засаг даргын дэргэдэх статистикийн хэлтэс

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212
1 минут = 200 төгрөг

70342766

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ

Танилцуулгыг хянасан:

Хэлтсийн дарга /М.Мөнхбаяр/

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Ахлах мэргэжилтэн /А.Нарантуяа/
Мэргэжилтэн /Ц.Батчимэг/
/Г.Нандин/
/Ж.Мөнхзул/
/Б.Нямсүрэн/
/Б.Болормаа/

Эх бэлтгэсэн:

Мэргэжилтэн /Б.Нямсүрэн/

Холбоо барих
Монгол улс, Булган аймаг, Булган сум, Засаг даргын тамгын газар, 101 тоот Статистикийн хэлтэс
Утас: 70342766
И-мэйл: bulgan@nso.mn
вэб: www.bulgan.nso.mn

Contact us
Statistical devision, №101 Governers office Bulgan sum, Bulgan aimag, Mongolia
Phone: *70342766*
E-mail: *bulgan@nso.mn*
Web: *www.bulgan.nso.mn*